

МЕТОДИКА ВИЗНАЧЕННЯ КОЕФІЦІЄНТА ВОРОЖОСТІ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Наведено методику розрахунку коефіцієнта ворожості навколишнього середовища, що базується на його поданні як середньозваженого значення коефіцієнтів ворожості окремих факторів. Вагові коефіцієнти можуть бути визначені методом експертного оцінювання.

Ключові слова: ринок, входження, коефіцієнт ворожості, окремий фактор, зважене середнє, експертне оцінювання

Vladimir Bakhrushin, Tatiana Gaidukova, Igor Natsyk. THE METHOD OF ENVIRONMENT HOSTILITY COEFFICIENT DETERMINING

The method of calculation of environment hostility coefficient is given. It is based on its representation as a weighted average of the hostility coefficients of the individual factors. weights can be determined by expert evaluation.

Key words: market, joining, coefficient of hostility, single factor, weighted average, expert evaluation

У практиці діяльності підприємств завжди існує проблема входження на нові ринки. Це потребує певних стартових витрат, пов'язаних з організацією виробництва (створення виробничих потужностей, кадрове забезпечення, оформлення необхідних документів тощо), пошуком споживачів, а також необхідністю конкуренції із виробниками, що вже працюють на цьому ринку. Тому існує потреба в розробці об'єктивних показників та критеріїв, за якими підприємство могло б оцінювати доцільність входження на нові ринки й, відповідно, створення необхідних

для цього виробничих потужностей. Одним з таких показників є коефіцієнт ворожості навколишнього середовища [1].

У випадку, що розглядається, вибір форми інтегрального показника має базуватися на логічному аналізі розв'язуваної задачі. Її особливістю є те, що неможливо безпосередньо вимірювати ворожість зовнішнього середовища. Тому необхідно визначити певний змістовий показник, що визначається обчислюваними коефіцієнтами ворожості окремих факторів. Такими показниками можуть бути, наприклад, додаткові витрати, пов'язані з дією цих факторів, або додатковий час, потрібний для входження на ринок. В обох випадках ми можемо розглядати коефіцієнти ворожості, як величини, пропорційні цим фінансовим або часовим витратам. З цього погляду більш адекватними є адитивні моделі побудови інтегрального коефіцієнта. Але коефіцієнти пропорційності для різних окремих коефіцієнтів ворожості є різними. Цю різницю ми можемо врахувати, використовуючи зважений адитивний показник (2). Тоді у підсумку ми одержимо таку формулу для розрахунку підсумкового коефіцієнта ворожості зовнішнього середовища:

$$K^{BP} = \sum_{i=1}^n \alpha_i K_i^{BP}, \quad \sum_{i=1}^n \alpha_i = 1, \quad (6)$$

Значення вагових коефіцієнтів α_i у цьому випадку можуть бути визначені методом експертного оцінювання за результатами оцінок вказаних вище коефіцієнтів пропорційності.

Згідно з [1], як окремі показники доцільно розглядати:

- коефіцієнт ворожості митного регулювання;
- коефіцієнт ворожості, пов'язаний з рівнем стабільності цін;
- коефіцієнт ворожості витрат, необхідних для входження на ринок або утримання зайнятих позицій;
- коефіцієнт ворожості, пов'язаний з рівнем конкуренції;
- коефіцієнт ворожості трансакційних витрат;

- коефіцієнт ворожості, пов'язаний з обмеженою ємністю ринку;
  - коефіцієнт ворожості, пов'язаний з державною підтримкою;
- Ці коефіцієнти можуть розраховуватися, згідно з методикою [1].

Література

1. Я.Д.Вишняков. Учет враждебности рынка при осуществлении внешнеторговой деятельности / Вишняков Я.Д., Рыбкин С.А. // Менеджмент в России и за рубежом. – 1998. – № 6. – С. 68 – 81.
2. В.Н. Пристюк. Внешнеэкономическая деятельность или вхождение в рынок: проблемы развития хозяйственного механизма крупного предприятия / Пристюк В.Н., Папаика А.А., Саенко Г.В. // Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечение иностранных инвестиций: региональный аспект. Сб. науч. трудов. – Донецк: ДонНУ, 2005. – С. 851 – 858.
3. Х. Юслин. Маркетинг продукции лесной и целлюлозно-бумажной промышленности: учебное пособие / Пер. с финского А. Юнтунен, М. Лейнонен. – Йозенсуу: АО ФЕГ, 2000. – 256 с.
4. Е.Ю. Доценко. Особенности стратегического планирования внешнеторговой деятельности на промышленных предприятиях / Доценко Е.Ю. // Российский экономический интернет-журнал [Электронный ресурс]: Интернет-журнал АТиСО / Акад. труда и социальных отношений – М.: АТиСО, 2009 – Режим доступа: <http://www.e-rej.ru/Articles/2009/Dotsenko.pdf>.
5. Е.Ю. Доценко. Методика выбора зарубежного рынка в процессе стратегического планирования внешнеэкономической деятельности предприятия / Доценко Е.Ю. // Вестник РГЭУ «РИНХ». – 2008. - №2 (26). – С. 349 – 355.
6. И.Г. Черноруцкий. Методы оптимизации и принятия решений / Черноруцкий И.Г. – СПб: Лань, 2001. – 384 с.
7. А.В. Антонов. Системный анализ /Антонов А.В. – М.: Высшая школа, 2004. – 454 с.

8. В.П. Корячко. Теоретические основы САПР / Корячко В.П.,
Курейчик В.М., Норенков И.П. – М.: Энергоатомиздат, 1987. – 400 с.